31971L0348

25.10.1971 *EUROOPA ÜHENDUSTE TEATAJA* L 239/9

NÕUKOGU DIREKTIIV,

12. oktoober 1971,

vedelike (v.a vee) arvestite lisaseadmeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta

(71/348/EMÜ)

EUROOPA ÜHENDUSTE NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Majandusühenduse asutamislepingut, eriti selle artiklit 100,

võttes arvesse komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust, ([1])

võttes arvesse majandus- ja sotsiaalkomitee arvamust ([2])

ning arvestades, et:

liikmesriikides vedelikuarvestite lisaseadmete ehituse ja kontrollimeetodite suhtes kehtivad kohustuslikud sätted erinevad liikmesriigiti ja takistavad seetõttu selliste seadmetega kauplemist; seetõttu on vaja kõnealused sätted ühtlustada;

nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivis mõõtevahendeid ja metroloogilise kontrolli meetodeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ([3]) on sätestatud mõõtevahendite suhtes kohaldatav EMÜ tüübikinnituse ja EMÜ esmataatluse kord; kõnealuse direktiivi kohaselt tuleks sätestada tehnilised nõuded vedelike (v.a vee) arvestite lisaseadmete ehitusele ja tööle;

nõukogu 26. juuli 1971. aasta direktiivis vedelike (v.a vee) arvesteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta ([4]) on juba sätestatud tehnilised nõuded, millele selliste arvestite ehitus ja töö peavad vastama; lisaseadmed võivad olla või peavad olema teatavate vedelike (v.a vee) arvestite lahutamatuks osaks,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA DIREKTIIVI:

Artikkel 1

Käesolevat direktiivi kohaldatakse vedelike (v.a vee) mahuarvestite lisaseadmete suhtes, mis on nimetatud lisas.

Artikkel 2

Mahuarvestite lisaseadmeid, mis võivad kanda EMÜ märgiseid ja tähiseid, on kirjeldatud lisas. Nende puhul nõutakse EMÜ tüübikinnitust. Need esitatakse EMÜ esmataatluseks samal ajal kui arvestid, millega need on ühendatud.

Artikkel 3

1. Liikmesriigid jõustavad käesoleva direktiivi täitmiseks vajalikud õigus- ja haldusnormid 18 kuu jooksul alates käesoleva direktiivi teatavakstegemisest ja teatavad sellest viivitamata komisjonile.

2. Liikmesriigid tagavad, et käesoleva direktiiviga reguleeritavas valdkonnas nende vastuvõetud põhiliste siseriiklike õigusnormide tekst edastatakse komisjonile.

Artikkel 4

Käesolev direktiiv on adresseeritud liikmesriikidele.

Luxembourg, 12. oktoober 1971

Nõukogu nimel

eesistuja

I. VIGLIANESI

([1]) EÜT C 100, 12.10.1971, lk 4.
([2]) EÜT C 93, 21.9.1971, lk 27.
([3]) EÜT L 202, 6.9.1971, lk 1.
([4]) EÜT L 202, 6.9.1971, lk 32.

LISA

I PEATÜKK

MAHUNÄIDIKU NULLIMISSEADE

1.1. Nullimisseade on seade, mille abil näit nullitakse kas käsitsi või automaatse süsteemi abil.

1.2. Nullimisseade ei tohi mõjutada mõõtmistulemust.

1.3. Kui nullimine on alanud, ei tohi olla võimalik näidata uut mõõdetud kogust enne nullimise lõpulejõudmist.

1.4. Punktide 1.2 ja 1.3 nõuded ei ole kohustuslikud:

1.4.1. näidikute puhul, mille näituril on märge "Otsemüük üldsusele on keelatud" või mõni muu samaväärne kasutuspiirang;

1.4.2 osutiga näidikute puhul, mis on paigaldatud arvestitele, mille suurim vooluhulk ei ületa 1200 liitrit tunnis; kui arvestid on ette nähtud kasutamiseks kaubanduses, ei tohi olla võimalik näitu käsitsi suurendada.

1.5. Pideval liikumisel põhinevatel näidikutel ei tohi lubatav erinevus nullist pärast iga nullimist olla suurem kui pool suurimast lubatud veast vähima väljalaskemahu juures, mis on märgitud näidiku näiturile, ega ületada ühte viiendikku skaalajaotise väärtusest.

Tsüklilisel liikumisel põhinevatel näidikutel peab näit olema täpselt null.

II PEATÜKK

KOGUMAHULOENDURID

2.1. Nullimisseadmega näidikul võib olla üks loendur või mitu loendurit, mis näitavad näidiku järjestikuste mahunäitude summat.

2.2. Loenduritel ei tohi olla nullimisseadet.

2.3. Loendurite näidu numbrid peavad olema sirges reas.

2.4. Loendurid võivad olla varjatud.

2.5. Kogumahu väljendamiseks kasutatav ühik (või selle tähis) peab olema märgitud ja see peab vastama vedelike (v.a vee) arvesteid käsitleva direktiivi nõuetele.

2.6. Iga loenduri esimese osa skaalajaotise väärtus peab olema 1×10^n, 2×10^n või 5×10^n lubatud mahuühikut, kusjuures n on positiivne või negatiivne täisarv või null. Skaalajaotise väärtus peab olema vähemalt sama suur kui nullimisseadmega näidiku esimese osa skaalajaotise väärtus.

2.7. Kui loendurite näite ja nullimisseadmega näidiku näite saab näha ühel ajal, peavad loendurite numbrite mõõtmed olema vähemalt poole väiksemad nullimisseadmega näidiku numbrite vastavatest mõõtmetest.

III PEATÜKK

PARALLEELSED MAHUNÄIDIKUD [1]

3.1. Näidikul võib olla mitu näiturit. Lisaks võib sellega olla ühendatud üks samal ajal näitu esitav näidik või mitu sellist näidikut.

3.2. Eri näidikute skaalajaotiste väärtused võivad olla erinevad, kuid vähim väljalaskemaht peab olema sama ja olema kindlaks määratud selle skaalajaotise järgi, mis saavutab selle mahu puhul suurima väärtuse.

3.3. Käesoleva direktiivi nõuded ja vedelike (v.a vee) arvesteid käsitlevate direktiivide nõuded kehtivad iga näidiku ja iga näituri suhtes.

3.4. Näidiku või näidikute eri näiturite näidud ei või erineda rohkem kui suurima lubatud vea võrra vähima väljalaskemahu juures, mis on märgitud näiturile või näituritele.

IV PEATÜKK

HINNAARVUTUSSEADMED

4.1. Mahunäidikud, mille näidu numbrid on sirges reas ja millel on nullimisseade, võivad olla varustatud arvutatud hinna näidikuga, mille näidu numbrid on sirges reas ja millel on nullimisseade, kusjuures ühikuhind on mõõdetud mahu näitamiseks kasutatava mahuühiku hind.

4.2. Ühikuhinda peab saama muuta. Valitud ühikuhind peab olema näidatud.

4.3. Ühikuhinna valimise ja näitamise vahendid peavad olema ühendatud hinnanäidikuga nii, et mõõtmisele vastav hind on alati võrdne valitud ja näidatava ühikuhinna ja näidatava mahu korrutisega.

4.4. Vedelike (v.a vee) arvesteid käsitlevas direktiivis sisalduvaid sätteid, mis on seotud mahunäidikutega, ja käesoleva lisa I–III peatüki sätteid tuleb analoogia alusel kohaldada hinnanäidikute suhtes, välja arvatud punkti 1.5, mis käsitleb nullimisseadet.

4.5. Kasutatav rahaühik või selle tähis peab olema märgitud hinnanäidiku näiturile.

4.6. Hinnanäidiku numbrite mõõtmed ei tohi ületada mahunäidiku numbrite vastavaid mõõtmeid.

4.7. Nii hinnanäidiku kui ka mahunäidiku nullimisseade peab olema ehitatud nii, et seadme kasutamisel emmalkummal näidikul läheb ka teise näidiku näit nulli.

4.8.1. Näidiku näiturile märgitud vähima väljalaske juures lubatud suurimale veale vastava koguse arvutatud hind peab olema vähemalt üks viiendik skaalajaotise väärtusest, kuid mitte väiksem kui hind, mis vastab kahele millimeetrile hinnanäidiku esimese osa skaalal, juhul kui see osa liigub pidevalt.

[1] Mittemehaanilisel viisil toimuvat näidu kaugesitamist käsitletakse hilisemas direktiivis.

See üks viiendik või kaks millimeetrit ei pea vastama väiksemale väärtusele kui üks järgmistest rahalistest väärtusest, sõltuvalt riigist, kus seadet kasutatakse:

10 Belgia või Luksemburgi santiimi,

1 Prantsuse santiim,

1 Hollandi sent,

1 Itaalia liir,

1 Saksa penn.

4.8.2. Näidiku näiturile märgitud vähima väljalaske juures lubatud suurimale veale vastava koguse hind peab võrduma vähemalt kahe skaalajaotisega, juhul kui hinnanäidiku esimene osa liigub tsükliliselt.

Siiski ei pea skaalajaotis olema väiksem kui mõni punktis 4.8.1. nimetatud rahaline väärtus.

4.9. Näidatava hinna ning ühikuhinna ja näidatava koguse põhjal arvutatud hinna erinevus ei tohi harilikes töötingimustes ületada näidiku näiturile märgitud vähima väljalaske juures lubatud suurimale veale vastava koguse hinda.

Siiski ei pea see erinevus olema väiksem kui mõne punktis 4.8.1. nimetatud rahalise väärtuse kahekordne määr.

4.10. Pideval liikumisel põhinevatel näidikutel ei tohi lubatav erinevus nullist pärast iga nullimist olla suurem kui pool selle koguse hinnast, mis vastab suurimale lubatud veale vähima väljalaskemahu juures, mis on märgitud näidiku näiturile, ega ületada ühte viiendikku skaalajaotise väärtusest.

Siiski ei pea see erinevus olema väiksem kui mõni punktis 4.8.1. nimetatud rahaline väärtus.

Tsüklilisel liikumisel põhinevatel näidikutel peab näit olema täpselt null.

V PEATÜKK

TRÜKKIMISSEADMED

5.1. Arvesti näidikuga võib olla ühendatud koguse numbriline trükkimisseade.

5.2. Trükkimisseadme skaalajaotise väärtus peab olema 1×10^n, 2×10^n või 5×10^n lubatud mahuühikut, kusjuures n on positiivne või negatiivne täisarv või null.

5.3. Trükkimisseadme skaalajaotise väärtus ei tohi olla suurem kui näidiku näiturile märgitud vähima väljalaskemahu juures lubatud suurim viga.

5.4. Trükkimisseadme skaalajaotise väärtus peab olema märgitud trükkimisseadmele.

5.5. Trükitud kogus peab olema väljendatud mõnes lubatud mahuühikus.

Trükkimisseade peab sedelile trükkima numbrid, kasutatava ühiku või selle tähise ja vajaduse korral kümnendkoma.

5.6. Trükkimisseade võib trükkida mõõtmist käsitlevat teavet nagu: järjekorranumber, kuupäev, mõõtmiskoht, vedeliku liik.

5.7. Seade võib olla ehitatud nii, et trükkimist saab korrata. Sel juhul peavad trükitud andmed olema täiesti ühesugused ja kandma sama järjekorranumbrit.

5.8. Kui kogus esitatakse kahe trükitud väärtuse vahena, kusjuures üks neist väärtustest võib olla null, ei tohi olla võimalik sedelit seadmest eemaldada ajal, mil arvesti mõõdab kogust.

5.9. Kui punktis 5.8 kirjeldatud juhtum välja arvata, peab trükkimisseadmel olema nullimisseade, mis on ühendatud näidiku nullimisseadmega.

5.10. Näidatava koguse ja trükitud koguse erinevus ei tohi ületada trükkimisseadme ühe skaalajaotise väärtust.

5.11. Trükkimisseade võib lisaks mõõdetud kogusele trükkida kas selle koguse hinna või nimetatud hinna ja ühikuhinna. Samuti võib trükkimisseade trükkida üksnes makstava hinna, kui seade on ühendatud koguse- ja hinnanäidikuga, juhul kui tegu on otsemüügiga üldsusele.

Trükkimisseade peab sedelile trükkima numbrid, kasutatava rahaühiku või selle tähise ja vajaduse korral kümnendkoma. Hinna trükitud numbrite mõõtmed ei tohi olla suuremad kui mõõdetud koguse trükitud numbrite vastavad mõõtmed.

5.12. Trükkimisseadme skaalajaotise väärtus hinna puhul peab olema 1×10^n, 2×10^n või 5×10^n rahaühikut, kusjuures n on positiivne või negatiivne täisarv või null.

See väärtus ei tohi olla suurem kui näidiku näiturile märgitud vähima väljalaskemahu juures lubatud suurimale veale vastava koguse hind.

Siiski ei pea selle skaalajaotise väärtus olema väiksem kui mõni punktis 4.8.1. nimetatud rahaline väärtus.

5.13.1. Kui arvestil on hinnanäidik, ei tohi näidatava hinna ja trükitud hinna vaheline erinevus ületada trükkimisseadme skaalajaotise väärtust.

5.13.2. Kui arvestil ei ole hinnanäidikut, peab trükitud hinna ning näidatava koguse ja ühikuhinna abil arvutatud hinna vaheline erinevus vastama punktis 4.9 sätestatud tingimustele.

VI PEATÜKK

EELREGULEERIMISSEADMED [1]

6.1. Arvestitel võivad olla eelreguleerimisseadmed.

Eelreguleerimisseadmed on seadmed, mis võimaldavad valida mõõdetava koguse ja mis automaatselt peatavad vedeliku voolu, kui valitud kogus on mõõdetud.

6.2. Valitud kogus kuvatakse skaala ja nulljoonega seadise või numbrilise seadise abil.

6.3. Kui eelreguleerimist saab teha mitme sõltumatu juhtimisseadise abil, peab ühe juhtimisseadise skaalajaotise väärtus vastama vahetult madalama kümnendastme juhtimisseadise eelreguleerimisulatusele.

6.4. Eelreguleerimisseadmed võivad olla seatud nii, et valitud koguse kordamiseks ei ole vaja juhtimisseadiseid uuesti reguleerida.

6.5. Kui eelreguleerimisseadmete kuvatavad numbrid on näidiku numbritest eraldi ja kui neid on võimalik ühel ajal näha, ei tohi esimeste mõõtmed olla suuremad kui kolm neljandikku viimaste vastavatest mõõtmetest.

6.6. Valitud koguse näit võib mõõtmise ajal jääda kas muutumatuks või naasta järk-järgult nulli.

[1] Iseteenindusel põhinevaid ettemaksuseadmeid käsitletakse hilisemas direktiivis.

6.7. Valitud koguse ja mõõtmise lõpus näidatava koguse vaheline erinevus harilikes töötingimustes ei tohi olla suurem kui pool vähima väljalaskemahu juures lubatud suurimast veast.

6.8. Valitud kogused ja näidiku näidatavad kogused peavad olema väljendatud samas ühikus. See ühik (või selle tähis) peab olema märgitud eelreguleerimisseadmele.

6.9. Eelreguleerimisseadme väikseima skaalajaotise väärtus ei tohi olla väiksem kui näidiku esimese osa skaalajaotise väärtus.

6.10. Eelreguleerimisseadmed võivad sisaldada seadist, mille abil saab vedeliku voolu vajaduse korral kiiresti peatada.

6.11. Kui eelreguleerimisseadis sisaldab seadist vooluhulga vähenemise reguleerimiseks mõõtmise lõpus, peab see seadis olema varustatud plommiga, kui see on vajalik valitud seade muutumise vältimiseks.

6.12. Punktide 6.7 ja 6.11 nõuded ei kehti, kui arvestiga on ühendatud trükkimisseade (V peatükk), mis võimaldab väljastada trükitud sedeli, või kui otse üldsusele müümise puhul on eelreguleerimisseade varjatud.

6.13. Ka hinnanäidikuga arvestitel võib olla hinna eelreguleerimise seade. Sel juhul peatatakse vedeliku vool hetkel, mil väljalastud kogus vastab valitud hinnale. Kehtivad punktide 6.1–6.12 nõuded.

VII PEATÜKK

PLOMMID

7.1. Lisaseadmete äravõtmise ja kalibreeringu muutmist võimaldavate osade juurde pääsemise vältimiseks tuleb paigaldada plommid.